

OUDE ANSICHTEN III

Jan van der Heijden

De school op Berg en Bosch.

Een foto uit de jaren dertig van een schooltje. Maar zo te zien geen gewone school. Is het eenklassige gebouwtje nu van hout of van glas? Probeer het aantal ramen en deuren maar eens te tellen. En waarom staat alles wagenwijd open? Moeten de kinderen soms ziek worden?

Om maar met die laatste vraag te beginnen, het is beslist niet de bedoeling dat deze leerlingen ziek worden. Integendeel, de kinderen zijn al ziek. Het zijn tuberculose-patiëntjes die op Berg en Bosch verblijven om beter te worden.

Tuberculose was een veel voorkomende ziekte. Men kende de antibiotica en chemotherapie nog niet en de mogelijkheden van operatieve ingrepen waren uiterst beperkt. T.b.c. was dan ook een ernstige bedreiging voor het leven. Het Sanatorium Berg en Bosch was gebouwd om de tuberculose te bestrijden. Patiënten verbleven hier om te kuren. Maanden, soms zelfs jaren. Het behandelplan was voor die tijd vooruitstrevend. Belangrijke elementen waren goede voeding, rust, zonlicht en frisse lucht. Daarnaast vroeg men steun aan Maria, want zon-

der haar hulp was zelfs op Berg en Bosch geen genezing mogelijk. Frisse lucht ja.... De zusters van de Dominicanesser Orde hebben wat kou geleden. Dat waren de werkers. Overal waar je kwam zag je deze ijverige vrouwen in hun wit-zwarte habijt. Zij verpleegden de patiënten, assisteerden in de röntgenkamer en het operatiezaaltje, deden de was en kookten het eten. En overal waar patiënten verbleven stonden ramen wagenwijd open. Zomer en winter. Er was zelfs 'openluchtverpleging'. Daar lagen patiënten min of meer buiten. In de winter met een extra deken, maar wel in de frisse lucht.

Voor de kleine patiëntjes hadden vlak bij de kinderpaviljoens een schooltje gebouwd, met een hoge voorgevel pal op het zuiden. Met uitzicht op de rustgevendende natuur. Het schooltje werd gebruikt als het slecht weer was, met de ramen en deuren open. Tegen de kou kon men nog wel een extra jas aantrekken. En als de weersomstandigheden het ook maar even toelieten, verhuisde de klas naar buiten. Dan werden alle meubeltjes

op een simpele houten vloer in de open lucht gezet. De zuster nam het mobiele schoolbord en een telraam mee. Hier konden zon en wind onbeperkt hun geneeskrachtige werking uitoefenen.

Na de Tweede Wereldoorlog werd de t.b.c. steeds meer teruggedrongen. Berg en Bosch werd geleidelijk aan een algemeen ziekenhuis. Het schooltje kreeg ook andere patiëntjes en werd in 1953 nog iets vergroot. Begin jaren zestig raakte het echter buiten gebruik toen op een steenworp afstand de eerste twee lokalen van de huidige Berg en Boschschool werden gebouwd.